

paa det religiøse Omraade. For at sige det med et Ord, Grunden er, at vor Kirke, den danske Folkekirke, som den kaldes, har udviklet sig til at blive en Statskirke, er bleven mere og mere en Statskirke. Thi det er en Statskirke; det nytter ikke at bruge et Ord, der lyder saa smukt som Folkekirken; en Kirke, der regeres oppe fra et Kirkeministerium, som ikke alene ansætter og afsætter Biskopper og Præster, men som tillige bestemmer alle de Vilkaar, hvorunder de skulle arbejde, som udsteder et Utal af Reskripter, Forordninger, Anordninger og Regulativer, som hele Kirken skal lytstre, en saadan Kirke er en Statskirke. Det ærede Medlem for 11te Kredts (Stthyr) kom forleden Dag til at klage over disse juridiske Kandidater, som sidde oppe i Kultusministeriet og regere Kirken. Jeg forstaaer saa godt det ærede Medlems Klage, han kunde godt have taget den ærede Minister med, thi han er jo ogsaa Jurist, endogsaa ex professo. Det er naturligt, at en Statskirke maa regeres paa samme Maade som hele vort øvrige Statsmaskineri; og det vide vi jo alle, at det er Jurister, som regere oppe i Ministerialbygningen. Vi have knap en Departementschef, som ikke er Jurist. I Hjør sit vi her en Lov sat igennem — jeg protesterede, hvor jeg kunde — om at faa en ny Departementschef til at styre Folkekirken. Naturligvis blev det en Jurist, en juridisk Kandidat, der blev Departementschef, og det ærede Medlem for 11te Kredts er vistnok ikke ene om at beklage det. Jeg vil blot sige dertil, at naar vi skulle have en Statskirke og den Regeringsmetode af Kirken, som vi nu have, foretrækker jeg dog Jurister fremfor Teologer. Der var ikke det mindste bundet ved, om man i Stedet for Jurister oppe i Kultusministeriet havde lige saa mange Teologer, jeg vilde snarere sige, det var værre. Men paa den anden Side, at en Kirke, en Folkekirke, skal styres og ledes af Jurister oppe i et Ministerium med en Kultusminister i Spidsen, ved hvis Valg der jo slet ikke er taget mindste Hensyn til, om han er egnet til at forestaa Kirken eller ej, det er jo klart, at det er en „Uting“, det er en uheldig Maade at udvikle Kirken paa, og lige over for den Opgave, her ligger for i Kjøbenhavn, lige over for den Kirkenød, der her er til Stede, ja der er det den uløseligste og uheldigste Ordning, man kan have. — Hvad er det, der paatales her i Kjøbenhavn? Hvad er det, Kommissionen siger? Hvad er det, Licenciat Henry Ussing og de alle sammen, hvad er det, de ville? Der skal arbejdes ind i den store Masse, disse tre hundrede Tusinde eller, om man

ikke vil tage Munden saa fuld, ind i de flere hundrede Tusinder, som staa helt uden for Kirkesamfundet i Hjelkket. De skulle vindes ind i Følgen, der skal med andre Ord tages en Propaganda op eller, for at bruge et Ord fra de verdslige Forhold, tages en Agitation op, men lad os kalde det Propaganda, det lyder maasse bedre. Der skal propageres og agiteres, det er paa den Maade, man skal komme frem. Men saa vil jeg tillade mig at spørge: Tror man, at en Statskirke med en Mand i Spidsen som Herr forhenværende Kultusminister Fischer eller Hr. Scavenius eller som den nuværende ærede Kultusminister, med disse juridiske Kandidater deroppe, er en Kirke, der kan gøre Propaganda? Har man nogen Ginde, saa længe Kirken eller Verden har staaet, hørt, at en Statskirke er egnet til at gøre Propaganda? Nej, en Kirkestat med en Pave i Spidsen kan gøre Propaganda, den har sine Jesuiterkollegier, sine Munkeordener, Franciskanere, Dominikanere, hvad de nu alle hejde, og der kan der gøres Propaganda. Og i en Independentkirke, en puritansk eller en Metodistkirke eller, om man vil, i Mormontkirken, der kan man gøre Propaganda, der kan man arbejde sig frem hos den store Masse. Men tror man at, ja, jeg vil ikke sige den ærede Kultusminister — det kan vel ikke forlanges af ham og hans juridiske Kandidater — men at selve d'Hr. Bisper og Provster og Præster i den danske Statskirke ere i Stand til at faa fat paa Kjøbenhavns Arbejdere paa Nørre- og Vesterbro og Kvartererne derude og arbejde sig ind imellem i dem, selv om de tage nogle unge Kapellaner med dertil? Nej! der skal en ganske anden Hær sættes paa Benene der for at vinde frem. Og saa tror man, at man, naar man bygger nogle endogsaa temmelig store Kirker og skaffer Løn med Pensionsberettigelse o. s. v. til nogle flere Præster, kan komme over denne Kirkenød! — Jeg beder de Herrer ikke misforstaa mig, Jeg tror, at et kraftigt kirkeligt, kristeligt Liv er en stor Lykke for et Samfund, og jeg vil som Medlem af Rigsdagen være med til enhver Foranstaltning, som fra Statens Side hensigtsmæssig kunde træffes i den Retning. Men jeg vil ikke med i en Udvikling som den, der nu gives Signal til: At man skal blot, i alt Fald for Kjøbenhavns Bedkommende, udvikle vor Kirke rigtig stærkt i Retning af at være Statskirke, man skal blot staffe Præster og sætte dem paa fast Gage med Pensionsberettigelse, Pensionsberettigelse for deres Enker og Vorn, Frihølig og alting og med Præsteholer og